

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเทศบาล ชุมชนวิมลวิทยา รวมทั้งสิ้น 89 คน ประกอบด้วย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 3 หมู่เรียน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล ชุมชนวิมลวิทยา ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 2 หมู่เรียน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมู่ 3 จำนวน 30 คน เป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมู่ 1 เป็นกลุ่มควบคุม

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่

1. บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 5 เล่ม

1.1 การสร้างบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอน ดังนี้

1.1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับ

คุณภาพผู้เรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ประเด็น การเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1.2 กำหนดกรอบเนื้อหา กิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ ตัวชี้วัดในการจัดทำ บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผล ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

1.1.4 ศึกษาการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากหนังสือ เอกสารและหลักการสร้าง ชุดกิจกรรมเพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างต่อไป

1.1.5 สร้างบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามกรอบเนื้อหาสาระ ตัวชี้วัด ที่กำหนดไว้ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ให้สอดคล้องกับบริบท โดยกรอบเนื้อหาและสาระของการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม จากหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจำนวน 5 เล่ม ดังนี้

เล่มที่ 1 วันมาฆบูชา

เล่มที่ 2 วันวิสาขบูชา

เล่มที่ 3 วันอาสาฬหบูชา

เล่มที่ 4 วันเข้าพรรษา

เล่มที่ 5 วันออกพรรษา

ในแต่ละเล่มของบทเรียนสำเร็จรูปประกอบด้วย 1) คู่มือครู 2) คู่มือนักเรียน 3) คำชี้แจงสำหรับนักเรียน 4) ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง 5) แบบทดสอบก่อนเรียน 6) เฉลยแบบทดสอบ ก่อนเรียน 7) แบบฝึกหัด 8) เฉลยชุดกิจกรรม 9) แบบทดสอบหลังเรียน 10) เฉลยแบบทดสอบ หลังเรียน 11) บรรณานุกรม

1.2 การหาคุณภาพของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 ผู้วิจัยนำบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบ ความถูกต้องเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.2.2 นำเสนอบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้แก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือวิจัย (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

1.2.3 นำบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมู่ที่ 2 โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองตราดที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้สมบูรณ์

1.3 การทดลองและพัฒนา เป็นการตรวจสอบคุณภาพของชุดการสอนที่ใช้กันโดยทั่วไป และเชื่อว่ามีมาตรฐานมี 3 ขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 การทดลองแบบ 1 : 1 เป็นการนำบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียน 3 คน ที่มีความสามารถต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และความสอดคล้องเหมาะสมในด้านต่าง ๆ อย่างละเอียด จากการสังเกตพฤติกรรมการเรียน จากชุดกิจกรรมฝึกทักษะของนักเรียน และนำมาแก้ไขข้อบกพร่องที่พบให้สมบูรณ์ มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 65.33/62.22

1.3.2 การทดลองกลุ่มเล็กเป็นการนำบทเรียนที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียน 9 คน ที่มีความสามารถต่างกัน ทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างหรือพัฒนาขึ้น และนำผลมาแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง มีค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 76.67/75.19

1.3.3 การทดลองกลุ่มใหญ่ เป็นการนำบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนตั้งแต่ 30 คนขึ้นไปเพื่อหาประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 83.27/83.56

1.4 นำบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังการใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.1 การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยมีขั้นตอน ดังนี้

2.1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้แก่ คู่มือครู คู่มือการสร้างสื่อการสอน คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม คู่มือวัดผลประเมินผล การศึกษาวิธีการสร้างและทำแบบทดสอบ จากเอกสารต่าง ๆ วิเคราะห์หลักสูตรสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เกี่ยวกับสาระและตัวชี้วัดที่ใช้ในการทดลอง เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ลักษณะของแบบทดสอบเกี่ยวกับความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและมาตรฐานการเรียนรู้ วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัด โดยศึกษาเกี่ยวกับคำศัพท์ โครงสร้าง ลำนวนทางภาษา

2.1.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

2.2 การหาคุณภาพแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สร้างเสร็จแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

2.2.2 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางด้านเนื้อหา ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องของการใช้ภาษา และข้อคำถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

2.2.3 ผู้วิจัยนำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองตราด จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือและนำผลการทดลอง มาวิเคราะห์หาคุณภาพ หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ซึ่งได้ค่าความยากง่ายระหว่าง 0.30 - 0.80 จำนวน 30 ข้อ หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ซึ่งค่าอำนาจจำแนกระหว่าง 0.20 - 0.80 จำนวน 30 ข้อ และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.88

2.3 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ปรับปรุงแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3. แผนการจัดการเรียนรู้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ สำหรับกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม

3.1 การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มทดลอง มีขั้นตอน ดังนี้

3.1.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัดและกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการ เกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ประเด็นการเรียนรู้ และการประเมินผล การเรียนรู้ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.1.2 กำหนดกรอบเนื้อหา กิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ ตัวชี้วัดในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.1.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผล ในแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.1.4 ศึกษาการออกแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากหนังสือ เอกสารและหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนต่อไป

3.1.5 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามกรอบเนื้อหาสาระ ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยกรอบเนื้อหา และสาระของการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อิงจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจำนวน 10 แผน ดังนี้

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง วันมาฆบูชา
- 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วันวิสาขบูชา
- 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง วันวิสาขบูชา
- 5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง วันอาสาฬหบูชา
- 6) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วันอาสาฬหบูชา
- 7) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง วันเข้าพรรษา
- 8) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง วันเข้าพรรษา
- 9) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วันออกพรรษา
- 10) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง วันออกพรรษา

3.1.6 การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เสนอต่อ คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำมา ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2) เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้แก้ไข ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางด้านเนื้อหา ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องของการใช้ภาษาและข้อความถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ของเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3) นำแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมู่ที่ 2 โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองตราด เพื่อศึกษาหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้สมบูรณ์ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การทดลองแบบ 1 : 1 เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียน 3 คน ที่มีความสามารถต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และความสอดคล้องเหมาะสมในด้านต่าง ๆ อย่างละเอียดจากการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้จากบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และนำมาแก้ไขข้อบกพร่องที่พบให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 2 การทดลองกลุ่มเล็ก เป็นการนำบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับนักเรียน 9 คน ที่มีความสามารถต่างกัน ทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และนำผลมาแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 3 การทดลองกลุ่มใหญ่ เป็นการนำบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียนตั้งแต่ 30 คนขึ้นไป เพื่อหาประสิทธิภาพ นำแผนการจัดการเรียนรู้ของบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.2 การสร้างแผนการจัดการเรียนกลุ่มควบคุม มีขั้นตอน ดังนี้

3.2.1 ศึกษาเอกสารหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตัวชี้วัดและกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ของกระทรวงศึกษาธิการเกี่ยวกับคุณภาพผู้เรียน สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ประเด็นการเรียนรู้ และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.2.2 กำหนดกรอบเนื้อหา กิจกรรม จุดประสงค์การเรียนรู้ ตัวชี้วัดในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.2.3 กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดผลและการประเมินผลในแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

3.2.4 ศึกษาการออกแบบการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากหนังสือ เอกสาร และหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเขียนต่อไป

3.2.5 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามกรอบเนื้อหาสาระ ตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม โดยกรอบเนื้อหาและสาระ ของการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม อิงจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจำนวน 10 แผน ดังนี้

- 1) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง วันมาฆบูชา
- 2) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง วันมาฆบูชา
- 3) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง วันวิสาขบูชา
- 4) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง วันวิสาขบูชา
- 5) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง วันอาสาฬหบูชา
- 6) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง วันอาสาฬหบูชา
- 7) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง วันเข้าพรรษา
- 8) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง วันเข้าพรรษา
- 9) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง วันออกพรรษา
- 10) แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง วันออกพรรษา

3.2.6 การหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) ผู้วิจัยนำแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องเพื่อแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2) เสนอแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้แก้ไขตามคำแนะนำ ของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องด้านเนื้อหา ด้านภาษา ด้านการวัดผลประเมินผล ด้านการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางด้านเนื้อหา ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องของการใช้ภาษาและข้อคำถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ของเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

3) นำแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมู่ที่ 2 โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษา เทศบาลเมืองตราด เพื่อศึกษาหาข้อบกพร่องและปรับปรุงให้สมบูรณ์ มีขั้นตอนดังนี้

ขั้นที่ 1 การทดลองแบบ 1 : 1 เป็นการนำแผนการจัดการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้นไปทดลองกับนักเรียน 3 คน ที่มีความสามารถต่างกัน คือ เก่ง ปานกลาง และอ่อน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจสอบการใช้แผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม และความสอดคล้องเหมาะสมในด้านต่างๆอย่างละเอียดจากการสังเกต พฤติกรรมการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 และนำมาแก้ไขข้อบกพร่องที่พบให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 2 การทดลองกลุ่มเล็ก เป็นการนำแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้น ไปทดลองใช้กับนักเรียน 9 คน ที่มีความสามารถต่างกัน ทั้งเก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เหมาะสม และนำผลมาแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง

ขั้นที่ 3 การทดลองกลุ่มใหญ่ เป็นการนำแผนการเรียนรู้ กลุ่มสาระ การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่สร้างขึ้น ไปทดลองกับนักเรียน 30 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้เป็นเครื่องมือ ในการวิจัยกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

4. แบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วย บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.1 การสร้างแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วย บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทาง ในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3

4.1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาเป็นแนวทางในการสร้างแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วย บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ให้มีเกณฑ์ครอบคลุมองค์ประกอบของความพึงพอใจ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 ข : 100)

- ระดับ 5 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึงมีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 การหาคุณภาพแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วย บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีขั้นตอน ดังนี้

4.2.1 นำแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ตรวจสอบความเหมาะสมและความถูกต้องตามหลักการและรูปแบบของแบบสอบถามความพึงพอใจ เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4.2.2 นำเสนอแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วย บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้แก้ไขตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้ว เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ด้านการออกแบบชุดกิจกรรม ด้านกิจกรรม และด้านประโยชน์

4.2.3 ผู้วิจัยนำแบบประเมินความพึงพอใจที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความถูกต้องทางด้านเนื้อหา ตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องของการใช้ภาษา และข้อคำถามและหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IOC : Index of Item Objective Congruence) ซึ่งได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

4.2.4 นำแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วย บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา สังกัดกองการศึกษาเทศบาลเมืองตราด ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบประเมินทั้งฉบับ 0.83

4.2.5 นำแบบประเมินความพึงพอใจในการเรียนด้วย บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองตามลำดับ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ส่งให้ทางโรงเรียนเพื่อขออนุญาตปฐมนิเทศนักเรียน และดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน
2. ดำเนินการกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมู่ที่ 1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 หมู่ที่ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 โรงเรียนเทศบาลชุมชนวิมลวิทยา
 - 2.1 อธิบายเกี่ยวกับการวิจัย เป้าหมาย วิธีการและเกณฑ์การประเมิน
 - 2.2 ทำการทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ ก่อนการใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
3. ดำเนินการทดลองโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 กับนักเรียนกลุ่มทดลอง และการสอนแบบปกติกับนักเรียนกลุ่มควบคุม
4. ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังการใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3
5. ประเมินความพึงพอใจในการเรียน โดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 15 ข้อ
6. รวบรวมและตรวจผลการทดสอบเพื่อนำข้อมูลที่ได้อภิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามขั้นตอนดังนี้

1. หาค่าสถิติพื้นฐาน ความสามารถในการเรียนของนักเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน จากนั้นนำข้อมูลไปหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองที่ใช้บทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งก่อนเรียนและหลังเรียน และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทดสอบค่าที (t-test Dependent) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณ

3. วิเคราะห์ข้อมูลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ในการแปลความหมายเป็นช่วงคะแนน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 ข : 100)

4.51 - 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง	มีความพึงพอใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐาน

1. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ
 - 1.1 หาค่าความเที่ยงตรงของแผนการจัดการเรียนรู้และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน คำนวณจากสูตร IOC (สมนึก ภัททิยธนี. 2546 : 218 - 220)
 - 1.2 คำนวณหาประสิทธิภาพบทเรียนสำเร็จรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามเกณฑ์ 80/80 ดังนี้ (เพชฌัญญู กิจระการ. 2544 : 46 - 51)
 - 1.3 หาค่าความยากง่าย (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายข้อ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 ค : 85 - 86)

1.4 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายข้อโดยใช้การคำนวณจากสูตรตามวิธีของ เบนแนน (Brennan) (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2547 : 83 - 86)

1.5 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้วิธีการของ โลเวท (Lovett) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 ค : 96) ดังนี้

2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบสมมติฐานใช้ทดสอบค่าที (t-test Dependent Samples) (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 ค : 109)